

Sygn. akt VI A Ca 387/07

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2007 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział VI Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia S.A.	-- Wanda Lasocka
Sędzia S.A.	-- Urszula Wiercińska
Sędzia S.A.	-- Zofia Markowska /spr./
Protokolant st. sekr.sąd.	-- Karolina Szadkowska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2007 r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości M Sp. z o.o. w upadłości
w B

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o cofnięcie z urzędu koncesji

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 11 grudnia 2006 r. sygn. akt XVII AmE 4/06

1. oddała apelację

2. zasądza od Syndyka masy upadłości M Sp. z o.o. w upadłości w
B

na rzecz prezesa Urzędu regulacji Energetyki 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję

Sygn. akt VI A Ca 387/07

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2005 r. nr PCC/842A/9443/W/OWA/2005/IRŚ Prezes Urzędu Regulacji Energetyki cofnął z urzędu udzieloną dnia 8 lipca 1999 r. przedsiębiorstwu „M ” Sp. z o.o. z siedzibą w B koncesję na przesyłanie i dystrybucję ciepła nr PCC/842/9443/W/3/99/RW uzasadniając, iż w toku postępowania administracyjnego ustalono, że powód faktycznie i trwale zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją, ze względu na fakt przejścia dotychczasowych odbiorców ciepła zaopatrywanych przez powodowe przedsiębiorstwo przez przedsiębiorstwo „E U ” Sp. z o.o. z siedzibą w W , które uzyskało na prowadzenie przedmiotowej działalności odrębną koncesję.

Powód wniósł o odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej o uchylenie w całości ze względu na błędne ustalenie stanu faktycznego, będącego podstawą rozstrzygnięcia decyzji. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż zakres ustaleń dokonanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pomija istotne okoliczności w przedmiotowej sprawie, bowiem, postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. W z dnia 1 listopada 2005 r. została ogłoszona upadłość „M ” Sp. z o.o. z siedzibą w B obejmująca likwidację majątku, a przystąpienie przedsiębiorstwa „U ” Sp. z o.o. (którego następcą prawnym jest powód) do spółki „E U ” Sp. z o.o. jako wspólnik poprzez objęcie nowoutworzonych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym pokrytych w całości aportem w postaci przedsiębiorstwa „U ” Sp. z o.o. w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego, nastąpiło w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Powód powołując się na postanowienia art. 127 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i

naprawcze, twierdził, że czynność ta była bezskuteczna w stosunku do masy upadłości z mocy prawa ze względu na to iż, dokonana została w sposób rażąco niekorzystny dla „U ” Sp. z o.o. Powód tym samym stwierdza, że nie doszło do przeniesienia przedsiębiorstwa „U ” Sp. z o.o. w tym również działalności, której dotyczy cofnięta koncesja.

W złożonej do akt odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania, ze względu na to, iż powód faktycznie i trwale zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją, jednocześnie wskazując, iż nie jest uprawniony do dokonywania oceny prawnej skuteczności czynności powoda dokonanych przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, i tym samym nie widzi podstaw do zmiany swojego stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy uznał, iż w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz ustalonego stanu faktycznego decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki jest w pełni uzasadniona.

Powód podnosił, że zbycie przedsiębiorstwa „U ” Sp. z o.o. w rozumieniu przepisu art. 55¹ k.c. w zw. z art. 55² k.c. spowodowało przeniesienie praw wynikających z udzielonej koncesji na przesyłanie i dystrybucję ciepła na przedsiębiorstwo „E . U ” Sp. z o.o. Sąd Okręgowy podkreślił jednak, że nie każda czynność prawna przenosi na nabywcę takie same prawa jakie posiadał zbywca, zwłaszcza, jeżeli prawa zbywcy wynikają z decyzji administracyjnej. Udzielona powodowi koncesja ma charakter publicznoprawnego uprawnienia podmiotowego. O charakterze tym przesądza, między innymi, sposób ubiegania się i uzyskiwania koncesji, a także uprawnienia organów administracyjnych do kontroli podmiotów, którym koncesji udzielono określone przepisami ustawy Prawo energetyczne. Z przepisów tych jasno wynika, że koncesja udzielana jest określonemu podmiotowi spełniającemu wymagane przez odpowiednie przepisy warunki. Uznać zatem należy, że udzielona koncesja jest aktem nierozzerwalnie związanym z właściwościami podmiotu, któremu ją

udzielono, a nie z przedsiębiorstwem rozumianym jako zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia określonej działalności gospodarczej. Ponadto, w odniesieniu do koncesji na działalność w zakresie energetyki, przepisy ustawy Prawo energetyczne nie przewidują możliwości „zbycia” koncesji. W ocenie sądu, w świetle powyższego, prawo przesyłania i dystrybucji ciepła wynikające z udzielonej koncesji nie zostało w ramach dokonanej czynności prawnej przeniesione na nabywcę pozostałych składników przedsiębiorstwa.

Należy również podkreślić, że nabywca przedsiębiorstwa powoda „E

U ” Sp. z o.o. przed rozpoczęciem wykonywania działalności gospodarczej polegającej na obsłudze dotychczasowych klientów powoda w zakresie przesyłania i dystrybucji ciepła, uzyskała od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki odrębną koncesję. Wskazuje to, iż druga strona czynności prawnej „E

U ” Sp. z o.o. (nabywca) nie uznała faktu nabycia koncesji wraz z nabyciem pozostałych składników majątkowych przedsiębiorstwa.

Uznając, w świetle powyższego, że powód nie dokonał przeniesienia praw wynikających z udzielonej mu koncesji Sąd Okręgowy stwierdził, że na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 1) ustawy Prawo energetyczne Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dokonał prawidłowej oceny stwierdzając, iż powód trwale zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją. Trwałe zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej bez względu na jego przyczyny spełnia przesłankę wynikającą z art. 58 ust. 1 pkt 2) ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, stanowiącą podstawę do cofnięcia koncesji.

W świetle przedstawionych powyżej argumentów Sąd ten uznał, że nie ma podstaw do zawieszenia postępowania do czasu rozstrzygnięcia powództwa wniesionego przez powoda przeciwko „E U ” Sp. z o.o. o uznanie czynności prawnej upadłego za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości, niezależnie bowiem od rozstrzygnięcia w tej sprawie udzielona koncesja nigdy nie przestała być prawem podmiotowym przysługującym powodowi, a jej cofnięcie

nastąpiło w wyniku zaprzestania przez niego prowadzenia określonej działalności gospodarczej.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją powód zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie prawa procesowego przez niewłaściwe zastosowanie art. 117 pkt 1 k.p.c. w sytuacji, gdy zachodziły przesłanki zawieszenia toczącego się postępowania; sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego sprawie materiału dowodowego przez uznanie, iż pomimo, że podstawą decyzji Prezesa URE o cofnięciu koncesji była czynność prawna nieważna z mocy prawa to fakt ten nie ma znaczenia dla oceny zasadności odwołania wniesionego przez powoda oraz niewłaściwą ocenę materiału dowodowego poprzez pominięcie wywodów powoda dotyczących przeniesienia na rzecz E U Sp. z o.o. praw wynikających z umów na dostawę ciepła i wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji ewentualnie o zmianę orzeczenia przez uwzględnienie odwołania i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, iż skarżący błędnie sformułował dwa z trzech zarzutów apelacyjnych. Wbrew twierdzeniu powoda pominięcie jego wywodów dotyczących przeniesienia na rzecz E U Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością praw wynikających z umów na dostawę ciepła nie może bowiem być traktowane jako niewłaściwa ocena materiału dowodowego. Twierdzenia stron nie mogą być uważane za materiał dowodowy w sprawie, ale – o ile dotyczą faktów – podlegają dowodzeniu w toku postępowania, jeśli strona przeciwna nie przyzna tych faktów, bądź też – gdy dotyczą prawa – podlegają ocenie w ramach dokonywanej przez Sąd pierwszej instancji subsumcji ustalonego stanu faktycznego z treścią norm prawnych mających zastosowanie w danej sprawie. Zatem zarzut pominięcia wywodów powoda dotyczących kwestii skutków dokonanej pomiędzy

upadłym a innym podmiotem czynności prawnej, mógłby jedynie zostać sformułowany jako zarzut naruszenia prawa materialnego, co w sposób pośredni zostało wyartykułowane dopiero w uzasadnieniu apelacji, jako błędne zastosowanie art. 55¹ i art. 55² k.c.

Również błędnie został przez skarżącego sformułowany zarzut zawarty w punkcie 2, tj. „sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez uznanie, iż pomimo że podstawą decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o cofnięciu koncesji była czynność prawna nieważna z mocy prawa to fakt ten nie ma znaczenia dla oceny zasadności odwołania wniesionego przez powoda”. Błędna ocena skutków czynności prawnej jako przesłanka decyzji o cofnięciu koncesji, może być – zdaniem Sądu Apelacyjnego – podnoszona również jedynie w ramach naruszenia prawa materialnego, a nie jako sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, gdyż tak sformułowany zarzut odnosi się przede wszystkim do błędnego ustalenia faktów - wbrew temu, co wynika z materiału dowodowego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zarzuty powyższe – nawet już po ich prawidłowym usystematyzowaniu – nie mogły zostać uznane za zasadne.

Prawidłowo Sąd pierwszej instancji uznał, iż koncesje, w tym wydawane na podstawie przepisu art. 32 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zmianami), mają charakter publicznoprawnego podmiotowego i z tej przyczyny są – co do zasady – wyłączone z obrotu cywilnoprawnego. Pogląd ten jest powszechnie akceptowany w piśmiennictwie i orzecznictwie (por. wyrok SN z dnia 8.05.1998 r., III RN 34/98, OSNP 1999/5/157; Konrad Kohutek: *Instytucja koncesji w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej – wybrane zagadnienia*, Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego 2005/5/2; Cezary Kosikowski: *Nowe regulacje prawne w zakresie swobody działalności gospodarczej*, Państwo i Prawo 2004/10/5) i również sam powód go nie kwestionuje. Koncesja nr PPG/29/9443/W/3/99/RW na przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych, udzielona decyzją z dnia 13

września 1999 r. przedsiębiorstwu „U [redacted]” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W [redacted] (poprzednikowi prawnemu „M [redacted]” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B [redacted]), nie została zatem przeniesiona na „E [redacted] U [redacted]” Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością wskutek wniesienia do tej Spółki przez „U [redacted]” Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W [redacted] jako aportu w postaci przedsiębiorstwa Spółki „U [redacted]”. Jednakże na skutek tej czynności podmiot, któremu została udzielona koncesja, zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej objętej koncesją, co – zgodnie z art. 41 ust. 2 pkt 1 Prawa energetycznego w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zmianami) nakładało na Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki obowiązek cofnięcia koncesji, niezależnie od tego, że sam podmiot nadal istniał, chociaż pod inną firmą i nie został wykreślony z rejestru, gdyż w takim przypadku koncesja wygasłaby z mocy prawa przed upływem czasu, na jaki została wydana – zgodnie z art. 42 Prawa energetycznego.

Trzeba podkreślić, iż pomimo że w chwili obecnej M [redacted] Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pozostaje w upadłości, to Prezes URE cofnął powodowi koncesję nie z uwagi na ogłoszenie upadłości (art. 58 ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej), bowiem postanowienie Sądu Rejonowego w tym przedmiocie zostało wydane w dniu 10 listopada 2005 r., a więc już po wydaniu decyzji o cofnięciu koncesji. Okoliczność, iż w związku z ogłoszeniem upadłości syndyk masy upadłości uznał, że czynność polegająca na objęciu podwyższonego kapitału w Spółce „E [redacted] U [redacted]” poprzez wniesienie aportu w postaci przedsiębiorstwa Spółki „U [redacted]”, wypełnia przesłanki określone w przepisie art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zmianami) i wystąpił do sądu z powództwem o uznanie tej czynności za bezskuteczną, nie ma wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie niniejszej. Nawet bowiem jeżeli sąd stwierdzi

bezskuteczność tej czynności z mocy prawa i przedsiębiorstwo na mocy art. 134 ust. 1 powróci do masy upadłości, nie oznacza to, iż automatycznie zostanie przywrócony stan, jaki istniał przed dokonaniem tej czynności. Wprawdzie stwierdzenie bezskuteczności z mocy prawa następuje ze skutkiem *ex tunc*, jednakże jest to fikcja prawna, która w zakresie uprawnień wynikających z koncesji nie może prowadzić do uznania, iż podmiot, do którego powróciło przedsiębiorstwo, w ramach którego była prowadzona działalność objęta koncesją, „odzyskuje” właściwości oceniane przez Prezesa URE przy udzielaniu koncesji i tym samym koncesja zostaje mu w sposób automatyczny „przywrócona”.

Ze stanowiskiem strony powodowej, twierdzącej, iż taki właśnie skutek powinno odnieść toczące się postępowanie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, nie można zgodzić się z kilku przyczyn. Po pierwsze: skoro koncesja – jako uprawnienie podmiotowe - nie może być przenoszona w drodze czynności prawnej (i w sprawie niniejszej nie została przeniesiona), to również stwierdzenie bezskuteczności czynności prawnej pozostaje bez związku z sytuacją prawną upadłego odnośnie koncesji (nie może być przedsiębiorcy „przywrócony” zakres uprawnień, który na skutek czynności uznanej za bezskuteczną nie przeszedł już wcześniej na następcę).

Po drugie – należy wskazać, iż ograniczenie przez ustawodawcę swobody działalności gospodarczej poprzez nałożenie obowiązku uzyskania koncesji na prowadzenie określonego rodzaju działalności, podyktowane było koniecznością zagwarantowania kontrahentom danego przedsiębiorcy bezpieczeństwa energetycznego. Organ udzielający koncesji ma obowiązek zbadać, czy podmiot ubiegający się o udzielenie koncesji w określonym zakresie, spełnia wymagania ustawowe mające zapewniać ich kontrahentom należyłą ochronę, a w trakcie trwania koncesji – stale monitorować, czy działalność gospodarcza nią objęta wykonywana jest zgodnie z przepisami regulującymi tę działalność. Oznacza to więc, iż udzielenie koncesji następuje przede wszystkim w celu ochrony interesów kontrahentów przedsiębiorcy, a nie w celu poprawy jego sytuacji ekonomicznej,

bądź rynkowej – dla uzyskania lepszej ceny zbytu tego przedsiębiorstwa w przypadku sprzedaży przez syndyka, w ramach postępowania upadłościowego. Ewentualne ponowne uzyskanie koncesji mogłoby nastąpić jedynie po spełnieniu wszystkich przesłanek wymaganych przepisami prawa – takich samych, jak przy ubieganiu się przez przedsiębiorcę o udzielenie koncesji po raz pierwszy, co jednak w warunkach sprawy niniejszej byłoby niemożliwe do spełnienia z uwagi na treść art. 33 ust. 3 pkt 1 Prawa energetycznego.

Po trzecie wreszcie – należy wskazać zarówno na treść art. 134 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego, jak i na treść żądania pozwu wniesionego przez syndyka. Może się bowiem okazać, iż zwrócenie przedsiębiorstwa upadłemu w naturze nie będzie możliwe, zatem wówczas o prowadzeniu działalności w ramach tego przedsiębiorstwa (w szczególności zaś działalności koncesjonowanej) w ogóle nie może być mowy.

Jeśli więc zostało wykazane, iż wynik postępowania w sprawie o uznanie czynności za bezskuteczną nie ma wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie niniejszej – za bezzasadny należało uznać także zarzut naruszenia prawa procesowego poprzez odmowę zawieszenia postępowania do czasu zakończenia sprawy o uznanie. Jak trafnie bowiem wskazał powód w apelacji przepis art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. nie oznacza dowolności przy ocenie wniosku powoda i zasadności zawieszenia toczącego się postępowania, ale nakłada na sąd obowiązek pełnego rozważenia okoliczności sprawy i wydania decyzji w danej sytuacji celowej. Z związku z powyższym zawieszenie postępowania powinno nastąpić zawsze wtedy, gdy przemawiają za tym względy celowości, co w sprawie niniejszej nie zostało spełnione.

Mając na uwadze powyższe – przyjmując za prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji oraz ich ocenę prawną – na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy